

Projekteringsanvisningar för dörrmiljöer

Skapad: 2018-03-15

Uppdaterad: 2023-09-27

locum.

VÄRDEN FÖR VÄRDEN

VI ÄR EN DEL AV
REGION STOCKHOLM

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

Innehåll

Projekteringsanvisningar för dörrmiljöer	4
1 Inledning	4
2 Allmänt	4
3 Ansvar	5
3.1 Kontaktuppgifter	5
3.2 Projekteringsanvisning är framtagen med följande handlingar som grund:.....	6
3.3 Definitioner och krav	6
3.4 Personsäkerhet.....	7
4 Brand- och utrymning	7
4.1 Allmänt	7
5 Tillgänglighet, frångänglighet och arbetsmiljö	8
5.1 Allmänt	8
5.2 Viktiga punkter från övergripande anvisningar Riktlinje för fysisk tillgänglighet.....	8
5.3 Viktiga punkter från övergripande anvisningar Riktlinje Vårdhygieniska aspekter	9
6 Mekaniskt inbrottskydd och inbrottslarmsystem	9
6.1 Allmänt	9
6.2 Kanalisation	9
6.3 Egenskaper	10
6.3.1 Allmänt	10
6.4 Funktioner	10
6.4.1 Allmänt	10
6.4.2 Digital förvaltningsinformation	10
7 Lokala förutsättningar	11
7.1 Allmänt	11
7.2 Väggar	12
7.3 Karmar	12
7.4 Trösklar	12
7.5 Trycken	13
7.6 Glas i dörrar och dörrpartier.....	14
7.7 Dörrblad.....	15
7.8 Återbruk, cirkularitet och rivningshandling.....	15
8 Dörrmiljöer.....	15
8.1 Avdelningsdörr.....	15

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

8.2	Miljörum i direkt anslutning till vårdverksamhet	16
8.3	Läkemedelsrum inom vårdverksamhet	16
8.4	Desinfektionsrum inom vårdverksamhet	16
8.5	Korridordörr inom vårdverksamhet (snabbpassage)	16
8.6	Korridordörr (branddörruppställda)	16
8.7	Dörr till TDK-utrymme	16
8.8	Sidodörr i anslutning till huvudentré (rotationsdörr/roterande dörrblad)	16
8.9	Personaldörr	17

BILAGA 1 – Typritningar

Bilaga 1.1	Avdelningsdörr
Bilaga 1.2	Miljörum i direkt anslutning till vårdverksamhet
Bilaga 1.3	Läkemedelsrum inom vårdverksamhet
Bilaga 1.4	Desinfektionsrum inom vårdverksamhet
Bilaga 1.5	Korridordörr inom vårdverksamhet (snabbpassage)
Bilaga 1.6	Korridordörr (branddörruppställda)
Bilaga 1.7	Dörr till TDK-utrymme
Bilaga 1.8	Sidodörr i anslutning till huvudentré (rotationsdörr/roterande dörrblad)

BILAGA 2 – Checklista

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

Projekteringsanvisningar för dörrmiljöer

1 Inledning

I 5 Kap 2§ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) anges:

”Där det bedrivs hälso- och sjukvård ska det finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges.”

Standardisering av lokaler, rumsfunktioner och teknislösningar medför effektivare och säkrare vård, samt långsiktigt hållbara, robusta och ändamålsenliga vårdfastigheter.

Styrdokument fastigheter är styrmedel för att säkerställa lokaler för god vård – att lagkrav följs, att krav avseende patientsäkerhet uppfylls och att arbetsmiljön i lokalen är god – en gemensam standard som ska gälla för fastigheter förvaltade av Locum. Styrdokumentet kan även tillämpas för inhyrda lokaler.

Vänligen kontakta Locums specialister vid frågor gällande Tekniska anvisningar.

2 Allmänt

Locum AB har i uppdrag att förvalta Region Stockholms vårdfastigheter.

Dörrmiljöer har ofta många kravställare och består av system som ska fungera tillsammans över tid. Det är därför av vikt att projektörer och kravställare har samsyn.

Syftet med denna projekteringsanvisning avseende dörrmiljöer är att bistå projektörer och kravställare i samband upprättande av dörrmiljöer.

I samband med upprättande av handlingar ska samverkan för förståelse mellan de olika kraven från nedan nämnda regelverk, standarder och riktlinjer genomföras. Detta ska även genomföras löpande under projektets gång för att uppnå samsyn.

Dörrmiljöer inom regionens vårdfastigheter har ofta många krav som ska tillgodoses vilket innebär att det blir komplexa miljöer. Nedan anges krav som behandlas i denna projekteringsanvisning:

- Beslagning för utrymning.
- Brandklassning.
- Brandlarm.
- Tillgänglighets-, frångänglighets- och arbetsmiljö.
- Mekaniskt inbrottskydd och inbrottslarmsystem.
- Funktioner.
- Lokala förutsättningar.
- Dörrmiljöer ska vara robusta.

För vissa dörrmiljöer finns lokala principlösningar framtagna.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

Ägandeskap avseende dörrmiljöers delar och komponenter kan variera inom regionens vårdfastigheter. För respektive vårdfastighet och projekt finns gränsdragningslista upprättad i vilket detta definieras.

Projekteringsanvisning och typritningar behandlar generellt ej låsenheter i dörrmiljöer.

Projekteringsanvisning redovisar krav samt punkter som ska beaktas under respektive rubrik. Till projekteringsanvisning har även ett antal typritningar (bilaga 1) för dörrmiljöer upprättats.

Checklista (bilaga 2) är framtagen för att bistå projektör i samband med projektering av dörrmiljöer.

3 Ansvar

Locums projektledare är ansvarig för att riktlinjen följs. Lagkrav, regelverk och standarder och denna projekteringsanvisning ska följas av Locums projektörer. Dessa krav ska följas, får ej revideras bort eller ersättas med projektspecifika lösningar.

Eftersom ett avsteg från dessa riktlinjer kan få stora konsekvenser inom en fastighet/byggnad så måste därmed eventuella nödvändiga avsteg förankras hos projektägande förvaltare av respektive fastighet/byggnad. Förslag till avsteg från detta styrdokument kan enbart hanteras via Locums projektledare, som kan ansöka via avstegsansökan ställd till berörda specialister och systemansvarig.

Avsteg ska godkännas skriftligen av projektets styrgrupp och arkiveras.

[Ansökan om avsteg från styrdokument](#)

Projektering av el- och teletekniska system ska ske integrerat med övriga teknikdiscipliner och i övrigt följa Locums styrdokument och anvisningar.

Respektive konsult svarar fullt ut för sin produkt, dess funktion och kvalitet i överensstämmelse med Allmänna bestämmelser för konsultuppdrag, ABK 09, inklusive eventuella projektspecifika förutsättningar angivna i Locums upphandlingsdokument eller avrop.

Hänsyn ska alltid tas till andra regelverk och standarder som inte berörs i riktlinjerna, men som erfordras för det enskilda ärendet eller projektet.

Samtliga riktlinjer och motsvarande krav är underordnade gällande myndighetskrav.

Projektörer ska följa Locums CAD/BIM- och dokumentanvisningar inklusive dokumentation och underlag för relationshandlingar.

3.1 Kontaktuppgifter

Har du frågor, kontakta Locums växel telefonnummer 08-123 170 00. Beroende på vilken typ av fråga det gäller, be att antingen få prata med Locums specialist för bygg, brand, säkerhet, tillgänglighet eller vårdlokalutvecklare.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

3.2 Projekteringsanvisning är framtagen med följande handlingar som grund:

- Arbetsmiljöverkets föreskrifter.
- Boverkets byggregler BBR utgiven av Boverket.
- Locums "PTS Riktlinjer för akustikkraV i vårdlokaler".
- Locums "Projektanvisning Brandskydd".
- Locums "Projekteringsanvisningar för branddetekterings och brandlarmsystem".
- Locums "Projekteringsanvisning vid projektering och utförande 71 HISSYSTEM".
- Locums "Projekteringsanvisningar för teletekniska säkerhetssystem".
- Locums övergripande anvisningar fysisk tillgänglighet "PTS Riktlinje för fysisk tillgänglighet".
- "Program för teknisk standard" (PTS), funktionskrav för dörrar (www.ptsforum.se)

Locums specialist byggnadsteknik kontaktas vid frågor avseende Tekniskt program kapitel 0-4 enligt PTS i samband med projektering. Tillgång till Tekniskt program erhålls genom Locums projektledares tilldelning av registrerade konton för respektive projekt.

- Riktlinje för tillgänglighet – Riv Hindren utgiven av myndigheten för tillgänglighet.
- SS-EN 179 – Byggnadsbeslag – Nödutrymningsbeslag manövrerade med trycke eller tryckplatta – Krav och provning.
- SS-EN 1125 – Byggnadsbeslag – Panikutrymningsbeslag manövrerade med horisontell tryckstång – Krav och provning.
- Slutlig produkt ska uppfylla kraven för CE-märkning enligt Maskindirektivet och SS-EN 16005 – Maskindrivna dörrar -Säkerhet vid användande - Krav och provning.

3.3 Definitioner och krav

Aktiveringslist (AL) – Aktiveringslist 800 mm (1200 mm) lång för aktivering av dörrautomatik med hand, armbåge, höft eller fot. Monteras lodrätt underkant 120 mm över färdigt golv samt minst 700 mm från dörr, fast hinder och/eller hörn eller vägg.

Armbågskontakt (AK) – Armbågskontakt cirka 300 mm lång för aktivering av dörrautomatik med hand eller armbåge. Monteras lodrätt med centrum 800 mm över färdigt golv minst 700 mm från dörrrens slagyta, fast hinder och/eller hörn eller vägg.

Nurse/Bed-funktion – Vid ett vanligt tryck på aktiveringslist (AL) öppnas den ena dörren (Nurse). Vid längre tryck eller dubbeltryck på aktiveringslist (AL) öppnas båda dörrarna (Nurse och Bed).

För att kravställa denna funktion krävs 4-parskablage, detta måste beaktas vid projektering.

Högtrafikerad miljö – avser dörrmiljö som är placerad i ett område (i och runt) där personer rör sig med hög frekvens eller där transporter med truckar/interna fordon sker regelbundet.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

Robusthet – Dörrmiljö som över tid är ändamålsenlig och har en långsiktig lösning såsom till exempel stabilt montage, tålighet mot slitage och klimatpåverkan (i den miljö den är placerad), minimalt med underhåll samt möjligheter att underhålla såsom att smörja och förändra.

För robusthet med hänsyn till vårdlokalers hårda slitage, påkörningar och frekventa användning av dörrmiljöer ska behov av 3 eller fler gångjärn per dörrblad/karm beaktas. Dörrblad med låg vikt ger stora fördelar gällande både personsäkerhet, underhåll och livslängd. De delar som kan påverka dörrmiljöns förväntade livslängd på grund av tyngd och slitage skall väljas med omsorg. Komponenter som lättjusterade sensorer, låskolvar, motorer, bromsar, arm till dörrstängare, motorer, gångjärn med mera. Vid dörrar till operation och röntgen skall även dörrmiljön och genomräkningskåp klara påfrestningar av tyngden från strålskydd av bly, samt uppfylla täthetskrav utifrån hygienklass och ventilationskrav var sida om dörrbladet. Att inte välja likvärdig robust produkt kan bli kostsamt under förvaltningsperioden.

3.4 Personsäkerhet

Maskindrivna dörrar förses med ett komplett och effektivt skydd för att minimera risken för personskador. Dörrar utformas så att risken för sammanstötning, klämning eller liknande begränsas. Projektering, montering och riskbedömning med hänsyn till Boverkets byggregler, maskindirektivet, SS-EN 16005 ska utföras och dokumenteras.

4 Brand- och utrymning

4.1 Allmänt

Dörrmiljöer ska uppfylla brandklass enligt brandskyddsbeskrivning.

Dörrmiljöer ska förses med beslagning och funktioner för att uppfylla ställda utrymningskrav i brandskyddsbeskrivning alternativt enligt framtagen utrymningsstrategi för sjukhus såsom exempelvis:

- Förses med beslagning enligt krav i brandskyddsbeskrivningen.
- Uppfylla krav på frångänglighet med tillhörande dörrautomatik.
- Uppfylla krav på återinrymning.
- Förregling av säkerhetssensorer och öppningsradar.
- Branddörrstängning av branddörruppställda dörrar.
- Aktiveringslister (AL)/armbågskontakter (AK) i dörrmiljöer placerade i brandcellsgränser ska vara av en typ där aktivering sker genom fysisk kontakt. Aktiveringslister (AL)/armbågskontakter (AK) av typ med rörelsesensor får ej installeras då dessa kan reagera på rök likt sensorer till dörrautomatik.
- Beslag skall följa Riktlinjer för fysisk tillgänglighet med hänsyn till val av icke allergiframkallande material.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

5 Tillgänglighet, frångänglighet och arbetsmiljö

5.1 Allmänt

Dörrmiljöer med tillgänglighets-, frångänglighets- och arbetsmiljökrav ska uppfylla krav enligt Maskindirektivet SS-EN 16005 – Maskindrivna dörrar -Säkerhet vid användande - Krav och provning.

Dörrmiljöer ska uppfylla krav enligt ”Riktlinje för tillgänglighet – Riv hindren” utgiven av myndigheten för tillgänglighet.

Dörrmiljöer ska uppfylla krav enligt Locums övergripande anvisningar fysisk tillgänglighet ”PTS Riktlinje för fysisk tillgänglighet” och Locums ” Projekteringsanvisningar byggnadstekniskt brandskydd”.

Locums specialist tillgänglighet kontaktas vid frågor avseende tillgänglighets- och arbetsmiljökrav av dörrmiljöer i samband med projektering.

Dörrmiljöer med dörrautomatik förses normalt med aktiveringslister (AL)/ armbågskontakter (AK). Dörrmiljöer kan även förses med kompletterande öppningsradar för att förenkla flöde och handhavande.

Vid placering av öppningsradar måste ”Högtrafikerad miljö” beaktas, så att inte dörrautomatik aktiveras i onödan.

Placering av aktivering av dörrautomatik ska utöver fysisk tillgänglighet och brand, även beakta lokala flöden av sängtransporter och rullande objekt för att erhålla rätt avstånd i relation till den valda dörrhastigheten. Vid rätt utförande minimeras inbromsningar av rullande objekt och önskad manuell forcering av dörrautomatik med påföljande slitage och felanmälningar.

Där flera aktiveringslister (AL)/armbågskontakter (AK) placeras i anslutning till varandra för olika dörrmiljöer. Ska dessa förses med hjälpsymboler. Se skyltsymboler/ hjälpsymboler i Locums skyltportal <https://w71664.shop.textalk.se/sv/>

Frångänglighet innebär att personer med funktionsnedsättning ska enligt AFS 2020:1 kunna sätta sig i säkerhet vid brand och i andra nödsituationer.

För att erhålla en god igenkänning inom fastigheten, en god arbetsmiljö inom vårdavdelningar och verksamheter eftersträvas likformighet avseende fabrikat och funktion.

5.2 Viktiga punkter från övergripande anvisningar Riktlinje för fysisk tillgänglighet

Nedan anges några viktiga punkter från Locums övergripande anvisningar Fysisk tillgänglighet ”PTS Riktlinje för fysisk tillgänglighet”:

- Aktiveringslister (AL) alternativt armbågskontakter (AK) som placeras i dörrmiljöer för aktivering av dörrautomatik ska placeras minst 700 mm från dörrens slagyta, så att den enkelt kan nås av rullstolsburen samt ej riskera att tredje man träffas av uppsläende dörr, fast hinder och/eller hörn/vägg.
- Manöverdon och utrustningar till exempel aktiveringslist (AL) eller armbågskontakt (AK) ska vara kontrastmarkerade.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

Dörrmiljöer placerade i högtrafikerade miljöer samt där fara föreligger för uppsläende dörr ska förses med varselmarkering.

Se Riktlinje skyltning, Teknisk beskrivning för skyltutformning.

<https://www.locum.se/verktygen/styrdokument-fastigheter/overgripande-anvisningar/skyltning/> och Utförandeblad

<https://www.locum.se/verktygen/styrdokument-fastigheter/overgripande-anvisningar/fysisk-tillganglighet/>

- Dörrmiljöer med krav på tillgänglighet ska vara tröskelfria och förses med skydd mot sammanstötning och klämning.

5.3 Viktiga punkter från övergripande anvisningar Riktlinje Vårdhygieniska aspekter

Nedan anges några viktiga punkter:

- Riktlinje Vårdhygieniska aspekter beskriver även dörrmiljöns sammanhang utifrån olika flöden, rörelsemönster, arbetsmiljökrav eller förhållanden till vissa specifika funktioner som alla kan påverka dörrmiljöns utformning i vårdmiljön.
- Kravställen kring städbarhet som påverkar materialval, placering eller utformning av dörrmiljöns olika delar, såsom trycke, handtag, lister, dörrblad, falltrösklar, dörrstopp med mera.
- Material skall vara lätt avtorkbara och ej av material med uppsugande egenskaper.

Locums vårdlokalutvecklare kontaktas vid frågor avseende vårdhygieniska aspekter.

6 Mekaniskt inbrottsskydd och inbrottslarmsystem

6.1 Allmänt

Dörrmiljöer ska uppfylla krav avseende mekaniskt inbrottsskydd enligt säkerhetsplan för projektet alternativt enligt Locums "Projekteringsanvisningar för teletekniska säkerhetssystem".

Dörrmiljöer ska uppfylla krav avseende inbrottslarmsystem enligt säkerhetsplan för projektet alternativt enligt Locums "Projekteringsanvisningar för teletekniska säkerhetssystem".

- Beakta utifrån projektpassat behov eventuellt projektering av motorlås så som till exempel till läkemedelsrum inom vårdverksamhet, dörr till TDK-utrymme eller sidodörr i anslutning till huvudentré (rotationsdörr/roterande dörrblad).

Locums specialist säkerhetssystem kontaktas vid frågor avseende säkerhetssystem av dörrmiljöer i samband med projektering.

6.2 Kanalisation

Dörrmiljöer:

- I gräns till avdelningar.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

- Inom avdelningar till personalutrymmen.

Som ej förses med säkerhetssystem (passerkontroll och inbrottslarm) i samband med ombyggnad bör förberedas med kanalisation för framtida säkerhetsinstallationer.

Kanalisation ska utformas, så att kablar kan förläggas utan risk för klämskador, punktbelastningar och tvära böjar. Normalt förses samtliga dörrmiljöer med kanalisation utom exempelvis toalettdörrar eller liknande. Kabelleverantörens installationsanvisningar ska följas.

6.3 Egenskaper

6.3.1 Allmänt

Se typritningar.

Varje dörrmiljö ska ha unikt rumslittra.

Det rådande systemet för respektive vårdfastighet ska följas. Exempel 1801-xxxx för BY18 plan 1, med tre- eller fyrställigt löpnummer.

Karmnummerskylt: Lasergraverad plastskylt. 80x12 mm med 2. skruvhål samt med dubbelhäftande baksida.

- Ställbeteckningsskylt: Lasergraverad plastskylt. 200x75 mm. Texthöjd 15 mm med 4 stycken skruvhål samt dubbelhäftande baksida.
- Driftutrymmesskylt: Lasergraverad plastskylt 160x40 mm, med dubbelhäftande baksida.
- Se skyltportalen för ev. beställning Locums skyltportal <https://w71664.shop.textalk.se/sv/>

6.4 Funktioner

6.4.1 Allmänt

Dörrautomatik ska vara av typ "High energy" (snabb öppning) och ska normalt förses med funktionsreläkort – vid kortslutning i aktiveringslist (AK) eller armbågskontakt (AK) stängs partiet.

Dörrautomatik med armsystem (typ glidarm) är att rekommendera, då arm inte inkräktar på utrymme i tex. korridor.

Dörrautomatik inom vårdverksamheter ska vara helt tyst i drift och öppet läge.

Val av montagesida för dörrautomatik ska anpassas utifrån verksamhetskrav.

Typ av kraftmatning (ÖL, VL, MVL) till dörrautomatik ska anpassas utifrån dörrmiljösfunktionskrav/behov. (Normalt tillämpas MVL i VK5C). (Övrig Last, Viktig Last och Mycket Viktig Last).

6.4.2 Digital förvaltningsinformation

Digital förvaltningsinformation ska upprättas enligt Locums mallar. Information upprättas för projektets samtliga ingående port- och dörrpartier. Funktion av dörrmiljö ska beskrivas.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

- I underlag för relationshandlingar ska eventuella avsteg och förändringar mot bygghandling dokumenteras.
- De komponenter som ofta får felanmälan ska beskrivas och arkiveras, så att reservdelsbeställning och underhåll underlättas.
- När förändringar på befintlig dörrmiljö sker, ska dessa kunna CE-märkas. Detta medför att respektive projekts beskrivna dörrmiljöer ska arkiveras som framtida möjligt underlag.

Mall för "import av dokumentation för tekniska installationer till installationsdatabasen i Faciliate" finns på Locums hemsida.

Dörrmiljöns dokument för beslagning ska arkiveras i Locums fastighetssystem under adekvat AFF- kod xxx. (Faciliate är Locums officiella system för fastighetsinformation).

Kontakta *CAD/BIM Specialist* vid val av koder. Vanligt förekommande koder är bland annat följande:

- SC2.2 FASADER, BALKONGER, LOFTGÅNGAR, ALTANER, TERRASSER, FÖNSTER, FÖNSTERDÖRRAR
- SC2.3 ENTRÉER, PORTAR M.M.
- SC2.3.1 Karuselldörrar (Rotationsdörr/ roterande dörrblad undviks).
- SC2.3.2 Övriga ytterdörrar
- SC2.3.3 Manuella portar
- SC2.3.4 Maskindrivna portar (Se "Projekteringsanvisning Vid projektering och utförande 71 HISSYSTEM")
- SC3.1 DRIFTUTRYMMEN
- SC3.2 GEMENSAMMA UTRYMMEN
- SC3.3 ENSKILDA UTRYMMEN
- SG1.3 UTRYMNING
- SG1.4 SKYDD MOT BRANDSPRIDNING

Det är projektets/vårdfastighetens teknikförvaltare som ansvarar för att projektörens information överförs från Excel in i Faciliate eller av den person x som delegerats uppdraget av teknikförvaltaren.

7 Lokala förutsättningar

7.1 Allmänt

För vissa sjukhus finns lokala förutsättningar såsom exempelvis principlösningar för att uppfylla ställda krav på dörrmiljöer.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

Dörrkort ska inför nyproduktion utformas så, att dessa i möjligaste mån även kan nyttjas som underlag under förvaltning, dörrmiljömodifiering med framtida dörrautomatik, framtida-CE märkning, återbruk, cirkularitet eller rivning.

Fritt passagemått beaktas vid projektering, se typrum/ rumsfunktionsprogram. Fritt passagemått är det fria måttet mellan kram och dörrblad uppställd i 90 grader. Generellt ska fritt passagemått vara 0,84 m. Se även krav enligt Riktlinje för fysisk tillgänglighet.

7.2 Väggar

Väggar och dörrparti kring dörrmiljöer som ska förses med dörrautomatik och aktiveringslist (AL) ska förstärkas enligt tillverkarens monteringsanvisningar.

Om dörrmiljö förbereds för framtida dörrautomatik och aktiveringslist (AL), ska väggar förstärkas enligt dörrautomatik-tillverkarens monteringsanvisningar. Beakta eventuella framtida krav på CE märkning.

Robusta funktioner för så kallade dörrstoppare ska placeras på vägg i stället för på golv/golvsockel.

7.3 Karmar

Utifrån de projektspecifika förutsättningar och typrumskrav/rumsfunktionsprogram ska lämpligaste lösning väljas utifrån gällande krav på: Fysisk tillgänglighet, bredd på rullande objekt inklusive påhängda funktioner, krav kring ljudklasser, brandkrav, hygienkrav och städbarhet.

Val av kulör och materialval ska utgå från hållbar förvaltning, lokala gestaltningsprogram, robusta val och möjlighet till underhåll och bättringsmålning. Standardkulörer ska i första hand väljas för att underlätta kommande underhåll och val av reservdelar.

- Karmar av trä
- Karmar av stål: Stålparter och karmar behandlade med pulverlackering anges oftast i koder för RAL och ej enligt NCS-systemet.
- Aluminiumspartier utförs lackerade eller anodiserade.
- Gångdörr i partier lackeras i kontrasterande kulör
- Tillbehör ska beaktas såsom till exempel påkörningsskydd i lämplig höjd.
- Karmmått, fritt öppningsmått vid 90 grader skall väljas utifrån typrum/rumsfunktionsprogram lokala förutsättningar, körscheman och fria öppningsmått längs utrymningsväg.
- Samordning skall ske mellan val av karmar och sensorer så att strålar kan passera karmtjocklek. Passbitar och täckbitar skall utformas estetiskt vara lättstädade och ej skapa dammfickor.

7.4 Trösklar

Vårdmiljöer ska vara tröskelfria. Utifrån de projektspecifika förutsättningar och typrumskrav/rumsfunktionsprogram ska lämpligaste lösning väljas utifrån gällande krav på:

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

Fysisk tillgänglighet, logistik av rullande objekt, krav kring ljudklasser, brandkrav, hygienkrav och städbarhet. Vid friktion mellan två material ska inte skrapmärken eller statisk elektricitet uppstå. Välj gråa material framför mörka för att minimera risken av skrapmärken.

- Tröskel med anslag ska undvikas. När denna typ föreskrivs, ska fasad kant väljas. När denna kombination föreskrivs ska en sammansatt helhetslösning uppfylla ställda krav kring fukt, ljudreducering och brandkrav. Nackdelar är att denna lösning sällan uppfyller krav enligt fysisk tillgänglighet eller hygien/städbarhet.
- Lösning föreskrivs där glipa godkänns mellan underkant dörrblad och färdigt golv till exempel med 6 mm och 18 mm. Nackdelar är att denna lösning sällan uppfyller ljud och brandkrav.
- Släplist och ihålig gummiströskel. När denna kombination föreskrivs, ska montering mot golv, dörrblad och karmar uppfylla en sammansatt helhetslösning, där ljudkrav och brandkrav uppfylls. Observera att hygienkrav och rullbarhet kanske inte uppfylls.

Detta är den lösning som oftast föreskrivs för vårdlokaler.

Nackdelar är att materialet kan ha kort teknisk livslängd. Gummitrösklar får inte krympa och skapa smutssamlade glipor mot omgivande karm.

Med hänsyn till framtida flexibilitet i planlösningar ska gummitrösklar inte monteras dolt under mattor. Nackdelar är att golvmaterial i området ovan och kring dolda gummitrösklar fortare än omgivande ytor, på grund av sprickbildning och nötande lokal friktion.

- Släplist med rostfri platta (max 3 mm) mot färdigt golv. Tröskelskenor skall generellt ha överkant i nivå med färdigt golv.

Lösning föreskrivs för till exempel ståldörrar och stålpartier. När denna kombination föreskrivs, ska släplist monterad till dörrblad och karmar uppfylla en sammansatt helhetslösning, där ljud krav och brandkrav uppfylls.

- Mekanisk falltröskel monterad till dörrblad enligt tillverkarens standard. Krav om justering och egenkontroll ska införas i beskrivning. Justering av falltrösklar är en frekvent återkommande punkt vid besiktningsanmärkningar och felanmälningar under förvaltningskedet.

När denna kombination föreskrivs, ska dörrblad och karmar projekteras för en helhetslösning där ljudkrav och brandkrav uppfylls.

Trösklar ska monteras enligt tillverkarens monteringsanvisningar. Robusthet, slitage och tillgång på reservdelar ska beaktas.

7.5 Trycken

Lämpligaste val trycke ska ske utifrån de projektspecifika förutsättningar och typrumskrav/rumsfunktionsprogram ska lämpligaste lösning väljas utifrån gällande krav på: Fysisk tillgänglighet, logistik av rullande objekt, hygienkrav och städbarhet. Robusthet, slitage och tillgång på reservdelar ska beaktas.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

- Dörrmiljöer som frekvent används av vårdpersonal skall styras och öppnas av automatik, aktiveringslister (AL), armbågscontakter (AK) eller via trycken aktiverade/öppnade med hjälp av armbåge/underarm.

7.6 Glas i dörrar och dörrpartier

Utifrån typrumskrav/rumsfunktionsprogram och lokala förutsättningar skall glas föreskrivas i lämplig geometrisk form och area.

- Glas skall bara föreskrivas där så är nödvändigt för person- och patientsäkerhet, krav på dagsljus eller behov av utblick eller övervakning. Dagsljus erhålls med fördel via överljus eller i övre del av dörrblad och dörrpartier.
- Dörrblad och dess kanter samt tillbehör skall uppfylla krav enligt föreskriven hygienklass, vara lätta att städa och underhålla.
- Arean av glas bör minimeras med hänsyn till risk för påkörning, dörrbladets tyngd, robusthet, glaskross vid en explosion och krav på städning under hela dörrmiljöns livslängd.
- Helglasade dörrar undviks, föreskrivs med delade genomgående poster.
- Dörrbladens nedre fyllning bör vara robust, tåla påkörning och eventuellt förses med sparkplåtar. I undantagsfall bör glas i undre del av dörrar och dörrpartier övervägas.
- Föreskriven omfattning av glas skall beakta framtida flexibilitet där projekterad planlösning kan erbjudas andra typer av vårdverksamhet. Färre dörrtyper erbjuder flexibla val kring återbruk och cirkularitet.
- Föreskriven area av glas påverkar rummets sammantagna ljudreducering. Beakta om avstegsansökan krävs med hänsyn till "Riktlinjer för akustikkrav i vårdlokaler".
- Sekretess och insynsskydd skall beaktas. Patienters och anhörigas rörelsemönster bör beaktas inom avdelningen, så att sekretess, hänsyn och autonomitet/vörddnad kan upprätthållas.

Beakta behov av eventuella mellanliggande persienner. Föreskriv hur dessa skall styras manuellt eller automatiskt. Beakta slitage, reservdelar och intervall av återkommande underhåll/felanmälningar.

Omfattning av så kallad frostade filmer bör ingå i projektering, även om det är verksamheten som bekostar dessa.

Dörrmiljöer i glaspartier ska beakta rummets flexibla möblerbarhet även mot glasad yta. Frostad film ger sällan samma robusta och estetiska intryck som ett homogent parti.

Insyn under skrivbord är inte önskvärt.

Underkant glasade dörrblad och angränsande partier bör harmonisera, vara robusta och ta hänsyn till påkörning och städmaskiners eventuella skrapmärken. Lämpligen väljs en underkant minst 300 mm ovan färdigt golv.

- Kontrastmarkering av glas i dörrpartier beskrivs och utförs enligt Riktlinje för fysisk tillgänglighet.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

- Reservdelar av glas eller tillbehör till dessa skall vara lättillgängliga inför utbyte.

7.7 Dörrblad

Utifrån de projektspecifika förutsättningar och typrumskrav/rumsfunktionsprogram ska lämpligaste dörrblad väljas utifrån gällande krav på: Fysisk tillgänglighet, logistik av rullande objekt, hygienkrav och städbarhet. Robusthet, slitage och tillgång på reservdelar ska beaktas.

- Dörrbladets brädd föreskrivs utifrån fritt öppningsmått vid 90 grader. Typrum/rumsfunktionsprogram, lokala förutsättningar, körscheman och fria öppningsmått längs utrymningsväg är styrande parametrar.
- Dörrar bredare än 13 M utföres som pardörrar.
- Skjutdörrar föreskrivs i undantagsfall och påverkar rummets sammantagna ljudreducering. Beakta om avstegsansökan krävs med hänsyn till "Riktlinjer för akustikkrav i vårdlokaler".
- Beakta om krav finns på strålskydd. Strålskyddad sida skall märkas på fabrik, så att oavsiktlig spegelvänd lösning undviks vid montering.
- Tillbehör ska beaktas såsom till exempel påkörningsskydd i lämplig höjd.

Alla ljud- och brandklassade dörrar ska märkas på gångjärnssidans dörrbladskant.

7.8 Återbruk, cirkularitet och rivningshandling

Föreskrivna dörrmiljöer ska även ha sikte mot möjligt återbruk.

Relationshandlingar ska upprättas så att framtida inventeringar underlättas.

- Relevant urval av information ska via relationshandling arkiveras: Karmens mått, fritt öppningsmått vid 90 grader, typ av dörrblad, hängningen av gångjärn vänster/höger, tröskeltyp, trycke, säkerhetsklass, ljudklass, dörrautomatik, dörrstängare, klassat glas i dörrblad/parti, dörrrens unikt rumslittra på befintlig plats innan framtida demontering och förvaring med mera.

Vid återbruk projekteras planering av logistik för att undvika mellanlagring. Om lager behövs ska en planritning upprättas med planerat utrymme för lastpallar, truckförflyttningar, körschema med svängradier. Projekterad planering och föreskrivet krav om skyddsemballering minimerar kostnader för åtgärder kring ytskikt och reparation. Instruktioner inför demontering och kravställt arbetsberedning ska upprättas.

8 Dörrmiljöer

Mock up är i vissa fall ett bra sätt att i en 1:1 modell testa funktioner, prestanda, robusthet och utseende. Denna projekteringsanvisning ställer inga krav på att Mock up ska uppföras.

Vid projektering ska eventuella lokala riktlinjer för färg och material beaktas för att upprätthålla enhetlighet och underlätta tillgång till reservdelar, underhåll samt förvaltning.

8.1 Avdelningsdörr

Avdelningsdörr avser entrédörr till vårdverksamhet.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

I samband med projektering av avdelningsdörr (pardörr med aktivt och passivt dörrblad) bör funktion Nurse/Bed beaktas.

För typritning avseende avdelningsdörr se bilaga 1.1.

8.2 Miljörum i direkt anslutning till vårdverksamhet

Miljörum i direkt anslutning till vårdverksamhet utformas med två dörrar (en mot allmän yta och en till vårdverksamhet).

För typritning avseende dörrmiljö till miljörum vid vårdavdelning se bilaga 1.2.

8.3 Läkemedelsrum inom vårdverksamhet

Avser dörrmiljö till läkemedelsrum inom vårdverksamhet.

För typritning avseende dörrmiljö till läkemedelsrum inom avdelning se bilaga 1.3.

8.4 Desinfektionsrum inom vårdverksamhet

Avser dörrmiljö till desinfektionsrum inom vårdverksamhet.

För typritning avseende dörrmiljö till desinfektionsrum inom avdelning se bilaga 1.4.

Dörrmiljö till desinfektionsrum inom avdelning kan även utföras som skjutdörr.

8.5 Korridordörr inom vårdverksamhet (snabbpassage)

Med snabbpassage avses möjlighet till snabb passage genom dörr inom verksamhet eller avdelning för akut flytt av patienter som normalt är stängd.

För typritning avseende korridordörr inom avdelning (snabbpassage) se bilaga 1.5.

8.6 Korridordörr (branddörruppställda)

Avser dörrmiljö i allmänna korridorer som normalt står branddörruppställda och ska stänga vid utlöst brandlarm.

För typritning avseende korridordörr (uppställda) se bilaga 1.6.

8.7 Dörr till TDK-utrymme

Avser dörrmiljö till TDK-A, -B, -C, -D (Tele/Data kommunikationsutrymme).

För typritning avseende dörr till TDK-utrymme se bilaga 1.7.

8.8 Sidodörr i anslutning till huvudentré (rotationsdörr/roterande dörrblad)

Entréer avsedda för allmänheten ska i första hand ha automatiska skjutdörrar försedda med säkerhetssensor.

"Karuselldörrar"/rotationsdörr/ roterande dörrblad undviks. Finns sådan dörr ska en alternativ ingång med skjut-/slagdörr finnas i omedelbar anslutning.

Dörrmiljö ska ej placeras i direkt anslutning till gångstråk.

För typritning avseende sidodörr i anslutning till huvudentré (rotationsdörr/roterande dörrblad) se bilaga 1.8.

Processägare Direktör Affärsstöd	Processledare/Uppdateringsansvarig Specialist byggnadsteknik	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2018-03-15	Senast ändrat 2023-09-27	Godkänt 2023-09-27
-------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------

8.9 Personaldörr

Personaldörrar till utrymmen och passager inom verksamhet som har krav ur ett tillgänglighets- och arbetsmiljöperspektiv ska utformas så att de fungerar för alla. Där krav på dörrstängning finns för att uppnå rätt funktion (lås/säkerhet) ska dörrarna förses med dörrautomatik.